

Koninklijk besluit van 31 mei 1966 (B.S. van 2.8.1966) houdende regeling van de controle op de vastlegging van de uitgaven in de diensten van algemeen bestuur van de Staat.

COORDINATIE

OPGAVE DER WIJZIGENDE BESLUITEN

1. K.B. van 15.4.1980 (B.S. van 8.5.1980)
2. K.B. van 5.2.1998 (B.S. van 19.3.1998)
3. K.B. van 20.7.2000 (B.S. van 30.8.2000)

Al de gewijzigde teksten zijn in deze coördinatie aangeduid door het verwijzingsnummer dat hiervoor aan de wijzigende tekst werd gegeven.

VERSLAG AAN DE KONING

Sire,

1. De wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit regelt, in titel I, hoofdstuk III, de controle op de vastlegging van de uitgaven. Zij neemt zodoende, ten minste gedeeltelijk, de bepalingen op, die het voorwerp hebben uitgemaakt van de wet van 20 juli 1921 tot instelling van de boekhouding der betaalbaar gestelde kredieten. Dientengevolge was het geboden, de bepalingen, die de uitvoering van de vroegere wet regelden, te herzien, in dit geval het koninklijk besluit van 7 mei 1953 houdende innerlijke reorganisatie en reglement van de comptabiliteit der vastgestelde uitgaven. Dit is het doel van onderhavig besluit.

2. Voornoemde wet heeft in de organisatie van de comptabiliteit der vastgelegde uitgaven zekere wijzigingen en preciseringen ingevoerd, te beginnen met een verandering van benaming in "controle op de vastlegging van de uitgaven". De bevoegdheid van de controleur werd gepreciseerd, zowel inzake de kredieten die reeds bij het oprichten van de instelling in 1921 bestonden, als ten opzichte van de gesplitste kredieten, waarvan het mechanisme, hoewel reeds toegepast sedert de hervorming in 1956, nimmer het voorwerp van een gezamenlijke bepaling heeft uitgemaakt.

Door dit besluit wordt de reglementering aan de omwerking van de wettelijke tekst aangepast.

Bij deze gelegenheid, werden diverse kleine verbeteringen van secundair belang aan de reglementering aangebracht.

3. De vroegere "rekenplichtige der vastgelegde uitgaven" wordt een "controleur van de vastleggingen" : deze functie wordt inderdaad hoofdzakelijk gekenmerkt door het uitoefenen van een controle; het houden van een comptabiliteit is slechts een actiemiddel bij de uitvoering van de bij artikel 21 van de wet van 28 juni 1963 bepaalde opdracht, namelijk : "er op letten dat de begrotingskredieten niet worden overschreden".

De controleur zal er, bijvoorbeeld, toe gehouden zijn, de abnormale vastleggings- of ordonnanceringsritten, die een overschrijding van de begrotingskredieten zouden kunnen teweegbrengen, ter kennis van de Minister van Financiën te brengen. Dit preventief optreden zal doeltreffender zijn dan de eenvoudige weigering een vastlegging te viseren op het ogenblik dat het krediet ontoereikend blijkt te zijn; het zal het, in voorkomend geval, mogelijk maken tijdig maatregelen te nemen om een aanvraag voor bijkredieten te vermijden.

4. De bevoegdheid van de controleurs van de vastleggingen beperkte zich totnogtoe tot de kredieten die betrekking hadden op :

1° uitgaven voor leveringen, werken of vervoer;

2° bezoldigingen en vergoedingen van welke aard ook ten behoeve van het personeel;

3° toelagen.

De nieuwe wet breidt die bevoegdheid uit tot alle kredieten. Terwijl zij zodoende, in de meeste gevallen, een feitelijke toestand bevestigt, stelt zij een einde aan sommige moeilijkheden die voortspruiten uit de beperking in de wet van 20 juli 1921.

5. Onder het vroegere stelsel viseerde de controleur de uitgaven van de begroting voor orde slechts in de mate waarin het artikelen betrof, die gestijfd werden door krediettransferten van de gewone of de buitengewone begroting. Voortaan zal hij alle uitgaven viseren, die verricht worden ten laste van de in de afzonderlijke sectie van de begroting ingeschreven kredieten. Dit brengt een zekere uitbreiding van zijn bevoegdheid mede, alhoewel de afzonderlijke sectie merklijk minder uitgebreid is dan de vroegere begroting voor orde.

6. Naast het viseren van de vastleggingen belast de wet, in haar artikel 23, de controleur met het viseren van de ordonnanceringen. De wet van 20 juli 1921 was nopens dit punt niet duidelijk. In de praktijk werd aangenomen dat de ordonnanceringen aan de rekenplichtige der vastgelegde uitgaven dienden voorgelegd te worden om het gevaar te weren voor mogelijke kredietoverschrijdingen in geval van ordonnanceringen, die de geviseerde vastlegging overtroffen, alsook in geval van uitgaven, die uit hoofde van hun gering bedrag van het vastleggingsvisum werden vrijgesteld.

De preciseringen die door de nieuwe wet worden gegeven, bepalen duidelijk dat het visum tot ordonnanciering de onmisbare tegenhanger van het visum tot vastlegging is.

7. De tussenkomst van de controleur inzake ordonnanciering vindt nog een bijkomende rechtvaardiging in het bestaan van gesplitste ordonnanceringskredieten (art. 7, § 2, van de wet van 28 juni 1963), die gevaar lopen overschreden te worden zonder dat dit voor de vastleggingskredieten eveneens het geval zou zijn.

8. Het bestaan van gesplitste vastleggingskredieten sluit in dat de algemene rekening van de Staat de aanrekeningen vermeldt, die ten laste van deze kredieten werden gedaan, zoals die rekening trouwens ook de ordonnanceringen zal opnemen ten laste van de ordonnanceringskredieten. Volgens de sinds 1965 gevolgde praktijk, zullen de vastleggingen op basis van de door de controleur van de vastleggingen opgestelde en door het Rekenhof afgesloten lijsten worden aangeduid.

In onderhavig geval zal de controleur een functie uitoefenen die met deze van rekenplichtige kan worden gelijkgesteld. Zijn verantwoordelijkheid is nochtans van bijzondere aard, vermits zij niet slaat op geldmanipulaties, maar op het toezicht op begrotingskredieten.

9. Dit koninklijk besluit neemt slechts de bepalingen over, die toepasselijk zijn op de onderscheiden ministeriële departementen om de werking van de controle op de vastleggingen mogelijk te maken. De bepalingen houdende interne regeling van deze controle, die voorheen in het koninklijk besluit ingelast waren, werden eraan onttrokken om het voorwerp uit te maken van een ministerieel besluit waarvan het toepassingsgebied zich tot de controleurs van de vastleggingen beperkt. Onderhavig besluit is bijgevolg aanmerkelijk ontlast, wat het raadplegen ervan door de bevoegde diensten van de ministeriële departementen zal vergemakkelijken.

10. Dit is, Sire, de strekking van het koninklijk besluit dat wij de eer hebben aan Uwe Majesteit voor te leggen, tot uitvoering van de in Titel I, hoofdstuk 3, van de wet van 28 juni 1963 vervatte bepalingen.

Ontleding van de artikels

Artikel 1

11. Het woord "vastlegging" kan, naargelang het geval, een juridische of een rekenplichtige betekenis hebben. De uitdrukking "rekenplichtige vastlegging" wordt in onderhavig ontwerp gebruikt om de rekenplichtige inschrijving van een bestaande of toekomstige vastlegging van de Staat aan te duiden.

12. Het visum van de controleur van de vastleggingen is tweevoudig : het vastleggingsvisum en het ordonnanceringsvisum. In de praktijk verschillen de voorwaarden voor het verlenen van het visum nog naargelang de aard van de uitgaven, zodat het geraden scheen in artikel 1 verschillende gevallen die zich zouden kunnen voordoen nauwkeurig te vermelden :

13. 1° het visum tot voorafgaande vastlegging :

het visum is van toepassing op de contracten en overeenkomsten voor werken en leveringen van goederen of diensten, evenals op de besluiten tot toekenning van toelagen die, volgens artikel 22 van de wet van 28 juni 1963, door de controleur van de vastleggingen moeten worden gevisieerd alvorens de notificatie kan geschieden;

14. 2° het visum tot provisionele vastlegging :

a) in een eerste geval maakt dit visum het mogelijk, van bij het begin van het begrotingsjaar, de kredieten te reserveren die nodig zijn voor de ordonnanciering van uitgaven die niet aan het visum tot voorafgaande vastlegging onderworpen zijn, maar die onmisbaar zijn om de regelmatige werking van de openbare diensten gedurende het beschouwde jaar mogelijk te maken.

Het betreft ondermeer wedden, pensioenen, vergoedingen, toelagen, enz. Bovendien worden met het woord "abonnement" bepaalde leveringen bedoeld, die worden gedaan krachtens een abonnement of volgens modaliteiten die een zekere analogie vertonen met de krachtens een abonnement uitgevoerde leveringen : dit is het geval voor de leveringen van water, gas, elektriciteit, steenkolen, enz., evenals voor het telefoonhuurgeld;

15. b) dit visum is bovendien, op het einde van het begrotingsjaar, van toepassing op de uitgaven die, hoewel zij krachtens artikel 5 van de wet van 28 juni 1963 ten laste van het voorbije begrotingsjaar dienen aangerekend te worden, niet gevisieerd werden, noch tot voorafgaande vastlegging noch tot provisionele vastlegging krachtens a. Met andere woorden, het gaat er om, bij het einde van het begrotingsjaar, provisies als vastlegging te comptabiliseren, die zo nauwkeurig mogelijk de uitgaven vertegenwoordigen die gedurende het tweede uitvoeringsjaar van de begroting nog te ordonnanceren blijven en die normaal zouden onderworpen zijn aan het gelijktijdig visum tot rekenplichtige vastlegging en tot ordonnanciering. Deze procedure, die overeenstemt met die van artikel 18 van het koninklijk besluit van 7 mei 1953 houdende innerlijke

reorganisatie en reglement van de comptabiliteit der vastgelegde uitgaven, maakt het mogelijk, reeds bij het einde van het eerste jaar, de vastleggingen en, bijgevolg, de ordonnancements te ramen, waarvan het juiste bedrag slechts bij het verstrijken van het tweede jaar zal gekend zijn. Overigens worden, volgens artikel 7, de besluiten, waarbij het bedrag van de overdrachten der niet-gesplitste kredieten wordt beperkt, vastgesteld in functie van de gecomptabiliseerde vastleggingen : de definitieve overdrachten zullen gelijk zijn aan het verschil tussen de vastleggingen en de ordonnancements;

16. c) de derde toepassing van het visum tot provisionele vastlegging heeft betrekking op de ordonnancements van kredietopening. Deze laatste vormen een kredietreservering, zoals de provisionele vastleggingen die op de onder a) en b) vermelde ramingsstaten betrekking hebben. Het is dus normaal dat ze aan het visum tot provisionele vastlegging onderworpen worden.

Nochtans zal het dikwijls voorkomen, dat de uitgaven waarop zij betrekking hebben reeds het voorwerp zullen geweest zijn van een visum tot voorafgaande of tot provisionele vastlegging, wat de controleur ervan ontslaat voornoemde ordonnancements bij toepassing van 2°, c te viseren. Hij dient er zich evenwel van te vergewissen dat het totaal bedrag van de verschillende ordonnancements van kredietopening, het bedrag van de voorafgaande of provisionele vastlegging aangaande hetzelfde voorwerp niet te boven gaat. De ordonnancements van kredietopening moeten hem dus in ieder geval worden voorgelegd.

17. 3° het gelijktijdig visum tot rekenplichtige vastlegging en tot ordonnancement :

deze bepaling is in de eerste plaats van toepassing op de contracten en overeenkomsten voor werken en leveringen van goederen of diensten evenals op de besluiten tot toekenning van toelagen die, wegens hun gering bedrag, van het voorafgaand visum worden vrijgesteld. Bovendien maakt zij het mogelijk sommige uitgaven die niet tot de vorige categorieën behoren, in te sluiten : het betreft hier onder meer de verrichtingen van de Openbare Schuld, de terugbetalingen en de andere uitgaven ten laste van de begroting van Kwade Posten en Terugbetalingen. Onder de ten laste van deze begrotingen te verrichten aanrekeningen zijn er zelden die op contracten en overeenkomsten voor werken en leveringen van goederen of diensten betrekking hebben.

Nochtans is de bij artikel 21 van de wet van 28 juni 1963 bepaalde opdracht van de controleur algemeen : hij dient er op te letten dat het overschrijden vermeden wordt zowel van een krediet van de Rijksschuldbegroting als van eender welk krediet van de begroting van een ministerieel departement. De bepaling onder b) van 3° heeft dus een residuaire draagwijdte.

18. Het gelijktijdig visum vormt een afwijking op het algemeen principe volgens hetwelk de vastlegging zo haast mogelijk door de controleur moet worden geïviseerd. In het geval van de contracten en overeenkomsten voor werken en leveringen van goederen of diensten, moet dit visum de notificatie voorafgaan; wanneer het verbintenissen betreft die vóór het begin van het jaar ontstonden en waarvan de uitvoering in principe jaarlijks wordt herhaald, zoals in 2°, a), wordt de ramingsstaat reeds bij het begin van het jaar geïviseerd zoals bepaald bij artikel 2, § 3, en zelfs vroeger, krachtens de bepalingen van artikel 8. In onderhavig geval wordt de aanrekening van de vastlegging tot op het ogenblik van de ordonnancement uitgesteld.

Deze handelwijze brengt een risico voor kredietoverschrijding met zich. Daar, inzonderheid in het geval van de contracten, overeenkomsten of toelagen met een gering bedrag, de juridische vastlegging niet door een rekenplichtige vastlegging gevolgd wordt, is het mogelijk dat het krediet van bewust artikel op het ogenblik van de ordonnancement uitgeput is, wat een aanvraag van bijkredieten onderstelt. De controleur zal er zich toe bepalen zijn visum voor de ordonnancement te weigeren, zolang het bijkrediet niet door het parlement is goedgekeurd. Maar toch zal hij de handeling van de ordonnateur, die aan de basis van de overschrijding ligt, niet hebben kunnen beletten.

Deze uitzondering dringt zich nochtans op, hetzij wegens de bijzondere aard van sommige uitgaven, hetzij wegens de bepaling die voorkomt in het tweede lid van het artikel 22 van de wet van 28 juni 1963, die er, ter ontlasting, toe strekt het aantal der aan het voorafgaand visum van de controleur te onderwerpen zaken te beperken.

19. 4° het visum tot ordonnanciering :

het stelt de controleur in staat zich ervan te vergewissen dat de ordonnancieringen ten laste van een vastlegging, het bedrag van deze laatste niet te boven gaan; het is dus het uitvloeisel van het visum tot vastlegging.

Inzake ordonnancieringskredieten beantwoordt het bovendien aan een tweede vereiste. Het bestaan van gesplitste kredieten maakt het mogelijk ten laste van de vastleggingskredieten contracten af te sluiten tot het beloop van bedragen die dikwijls het volume van de ordonnancieringskredieten overtreffen. De controleur dient dan ook de risico's te vermijden voor de overschrijding van het ordonnancieringskrediet, die zich, zonder gelijktijdige overschrijding van een vastlegging, zou kunnen voordoen;

20. 5° het visum tot ordonnanciering en, eventueel tot rekenplichtige vastlegging :

zoals in volgend geval, betreft het een bijzondere modaliteit die tegelijkertijd op verschillende voorgaande gevallen van toepassing is. Sommige uitgaven worden rechtstreeks uit de kas van gewone rekenplichtigen betaald, ten laste van latere regularisatie. De controleur kan dus van de uitgaven slechts kennis hebben op het ogenblik waarop de ordonnantie van regularisatie aan zijn visum wordt onderworpen, terwijl, in de andere gevallen waarin een ordonnantie van regularisatie wordt opgemaakt, deze enkel een vroeger gedane voorlopige aanrekening bevestigt.

Naar gelang de gevallen zijn die uitgaven aanrekenbaar ten laste van een visum tot provisionele vastlegging of enkel onderworpen aan het gelijktijdig visum tot rekenplichtige vastlegging en tot ordonnanciering. De ordonnantie van regularisatie zal dus, in elk geval, tot ordonnanciering worden gevisieerd door de controleur en zal slechts het voorwerp van een gelijktijdig visum tot vastlegging uitmaken, in de mate waarin de uitgaven, waarvan sprake, niet het voorwerp van een visum tot provisionele vastlegging zullen geweest zijn;

21. 6° het visum tot voorlopige ordonnanciering en, eventueel, tot rekenplichtige vastlegging :

alhoewel de Schatkistvoorschotten slechts een voorlopige ordonnanciering uitmaken, moet de controleur ze viseren om er zich van te vergewissen dat zij geen kredietoverschrijding zullen teweegbrengen.

Sommige aldus betaalde uitgaven kunnen betrekking hebben op visa tot vastlegging, voorafgaand aan de ordonnanciering, of tot provisionele vastlegging; andere moeten het voorwerp uitmaken van een gelijktijdig visum tot vastlegging en tot ordonnanciering. Zoals in het voorgaande geval, geeft het Schatkistvoorschot dus aanleiding, hetzij enkel tot het visum tot ordonnanciering, hetzij tot het gelijktijdig visum.

De ordonnanties van regularisatie van de Schatkistvoorschotten zijn in principe aan het visum tot ordonnanciering onderworpen. Nochtans zal, voor de aan het gelijktijdig visum onderworpen uitgaven, het verschil tussen de definitieve en de voorlopige ordonnanciering het voorwerp van een gelijkaardige aanpassing tot vastlegging uitmaken.

22. Artikel 22, alinea 2, van de wet van 28 juni 1963 vertrouwt de Koning de zorg toe, de maximumbedragen van de vastleggingen vast te stellen die niet aan het visum van de controleur van de vastleggingen dienen onderworpen te worden.

Nadat dit maximumbedrag verschillende malen veranderd werd sedert het van kracht worden van de wet van 20 juli 1921 tot instelling van de boekhouding der betaalbaar gestelde kredieten, was het sinds 1948 op 10.000 frank bepaald. Het bleek nodig het te wijzigen, ten einde rekening te houden met de evolutie van de levensduurte en, bovendien, om, in de mate van het mogelijke de formaliteiten te beperken op de weinig belangrijke contracten en overeenkomsten. Het bedrag van 50.000 frank schijnt aan deze vereisten te beantwoorden.

23. Inzake toelagen werd een afzonderlijk maximumbedrag voorgeschreven met het doel deze bepalingen en die van het koninklijk besluit van 5 oktober 1961 tot regeling van de administratieve en begrotingscontrole te harmoniëren. Luidens de bewoordingen van artikel 14, § 1, 3, a, is het advies van de inspecteur van financiën niet vereist voor de toelagen die minder dan 20.000 frank bedragen.

24. Deze bepalingen zijn toepasselijk op alle ministeriële departementen. Daar er zich in zekere departementen bijzondere omstandigheden kunnen voordoen, zouden latere koninklijke besluiten echter, voor deze departementen, maximumbedragen kunnen vaststellen, die hoger of lager zouden liggen dan de algemene maximumbedragen.

25. Het woord "ordonnantie" heeft een algemene draagwijdte. Het bedoelt alle in gebruik zijnde ordonnantiemodellen, met uitzondering van de ordonnanties van kredietopening, die aan bijzondere regels onderworpen zijn. Inbegrepen zijn dus : de ordonnanties die aan het voorafgaand visum van het Rekenhof onderworpen worden, de ordonnanties van geldvoorschot en elk ander ordonnantiemodel dat later zou opgesteld worden. Bovendien dekt het woord "ordonnantie" zonder onderscheid de ordonnanties van betaling en de ordonnanties van regularisatie.

26. De ordonnanties van regularisatie worden aan de controleur voorgelegd ten einde hem in de mogelijkheid te stellen de voorlopige ordonnancements in definitieve ordonnancements om te zetten en zijn boeken, in functie van de bij die gelegenheid vastgestelde verschillen, aan te passen.

Artikel 2

27. Het is moeilijk een algemene en in alle gevallen geldende definitie te geven van wat door "vermoedelijke uitgave" verstaan wordt.

In het geval van een contract of overeenkomst voor werken zou, hetzij het minimumbedrag, in principe gelijk aan dat van de goedgekeurde inschrijving, hetzij een als maximum bestempeld bedrag waarvan de vaststelling moeilijker zou zijn, kunnen in aanmerking komen. Dit laatste bedrag zou kunnen berekend worden door op het bedrag van de goedgekeurde inschrijving een naar de aard van de onderneming, de belangrijkheid ervan, de uitvoeringstermijn, de conjunctuurtendens, enz., veranderlijke verhogingscoëfficiënt toe te passen, derwijze dat van het begin af een bedrag geboekt wordt dat voldoende is om aan alle wisselvalligheden het hoofd te bieden.

Beide oplossingen bieden voor- en nadelen. De eerste, die op een welbepaald cijfer gegrond is, miskent het feit dat talrijke werken uiteindelijk méér kosten dan het bedrag van het goedgekeurde aanbod. De tweede, die het, gelet op de veiligheidsmarge, mogelijk maakt op een meer afdoende wijze de krediettekorten te vermijden, die bij het salderen van een onderneming zouden kunnen te voorschijn komen, kan een opdrijving van de aan te vragen kredieten uitlokken; zij bevat een factor van onzekerheid want de marge kan uiteindelijk nutteloos of integendeel onvoldoende blijken. Bovendien zou haar toepassing ernstige problemen doen rijzen.

Het bedrag van de "vermoedelijke uitgave" is, behalve de uitgave die uit de overeenkomst voortspuit, ook het bedrag dat voortvloeit uit alle beoordelingsgegevens die op het ogenblik van het visum van de controleur bestaan : voorzienbare bijkomende uitgaven, rekening houdend onder meer met de bijzondere aard en met de duur van de werken, alsmede met de weerslag die de evolutie van de conjunctuur op de berekening van de indexherzieningen zou kunnen uitoefenen. Bij gebrek aan voldoende juiste gegevens, zal de bijkomende uitgave het voorwerp kunnen zijn van een forfaitaire raming, in navolging van een handelwijze die in zekere departementen dikwijls toegepast werd.

28. Talrijke vastleggingen zijn niet gegrond op contracten of besluiten voor toelagen; voor deze stelt de vaststelling van de vermoedelijke uitgaven een ingewikkelder probleem. Het betreft hoofdzakelijk provisionele vastleggingen die op niet-gesplitste kredieten dienen genomen te worden.

Wanneer deze de ramingsstaten betreffen waarvan sprake in artikel 1, 2°, a, die betrekking hebben op personeels- en werkingsuitgaven, is de schatting, op basis van de verwezenlijkingen van de voorgaande jaren, zo nodig verbeterd in functie van de nieuwe elementen eigen aan het lopend jaar, tamelijk gemakkelijk. Deze uitgaven komen meestal met een tamelijk grote regelmatigheid terug : bij gebrek aan nauwkeuriger berekeningsgrondslagen mag dus aangenomen worden dat, bij ontstentenis van een nieuw element, de uitgave minstens het niveau van het voorgaand jaar zal bereiken of, bij voorkeur, van het voorlaatste jaar, ten einde rekening te kunnen houden met de over de volledige uitvoeringsperiode van de begroting, d.w.z. twee jaar, gedane ordonnancerings; de referentiegegevens zullen in functie van de later vastgestelde evolutie verbeterd worden.

Wat de begrotingsstaten betreft, waarvan sprake in artikel 1, 2°, b, hun bedrag zal geraamd worden rekening houdend met alle beschikbare gegevens, ten einde de werkelijkheid zo dicht mogelijk te benaderen. Aldus zullen de vastleggingen, die door de controleur bij het afsluiten van het begrotingsjaar geïseerd worden, de prefiguratie moeten zijn van de totale ordonnancerings ten laste van de twee uitvoeringsjaren van de begroting.

29. Elke vastlegging wordt onder de verantwoordelijkheid van een ordonnateur gedaan. In voorkomend geval, bij ontstentenis van andere documenten, wordt deze verantwoordelijkheid vastgesteld door de handtekening, die de ordonnateur op het vastleggingsbulletin of op het wijzigend bulletin aangebracht heeft.

Artikel 3

30. Om praktische redenen heeft de wet het voorafgaand visum van de controleur van de vastleggingen slechts opgelegd inzake contracten en overeenkomsten voor werken en leveringen van goederen of diensten alsmede besluiten tot toekenning van toelagen. Dit neemt de verplichting niet weg aan de controleur iedere wijziging, die aan een door hem geïseerde vastlegging dient aangebracht te worden, binnen de kortste termijn voor te leggen : de verhogingen, wegens de kredietoverschrijdingen die zij zouden kunnen teweegbrengen, de verminderingen of de annuleringen, ten einde zonder verwijl het onnodig geblokkeerde kredietdeel vrij te maken en alzo gebeurlijke ontbeerlijke kredietaanvragen te voorkomen.

Zoals de oorspronkelijke vastleggingen moeten de wijzigingsaanvragen gestaafd worden door een dossier dat aan de controleur voorgelegd wordt. De noodzaak om een rechtvaardiging over te leggen dringt zich op, zelfs in geval van verminderingen of annuleringen, wegens de verplichting voor de ordonnateur om in de boekhouding van de vastleggingen een bedrag, dat overeenstemt met de vermoedelijke uitgave, te doen blokkeren : er kan geen sprake van zijn het bedrag van de vastlegging, dat op grond van de oorspronkelijke overeenkomst of raming geïseerd werd, willekeurig te verminderen.

31. Het komt tamelijk dikwijls voor dat, het bedrag van een vastlegging om diverse redenen niet volledig verbruikt wordt door de ordonnanceringsingen.

De onverbruikte vastleggingsoverschotten op de niet-gesplitste kredieten vervallen automatisch bij het verstrijken van het tweede jaar. De mogelijkheid, daarentegen, om de kredieten steeds maar over te dragen brengt, wat de gesplitste kredieten betreft, het risico mede dat er vastleggingsoverschotten zonder doel blijven bestaan. Een zeer strenge controle op de annulering van deze overschotten is dus noodzakelijk.

De kwestie biedt niet enkel een boekhoudkundig belang. Bij de vaststelling van de investeringsprogramma's komt het erop aan hun weerslag op de betalingen met de grootst mogelijke nauwkeurigheid te ramen en, bijgevolg, de nog te vereffenen vastleggingen, of het bedrag van de ordonnanceringsingen die nog moeten verricht worden ten laste van de vastleggingen die zowel gedurende het lopende begrotingsjaar als gedurende de voorgaande begrotingsjaren werden aangegaan, nauwkeurig te bepalen. De regelmatige uitschakeling van de doelloos geworden vastleggingsschijven is dus vereist om het verwringen van de ramingen te vermijden.

Paragraaf twee van onderhavig artikel schrijft bijgevolg aan de departementen voor, minstens eenmaal per trimester, aan de controleur van de vastleggingen de verminderingen en annuleringen te doen kennen van het bedrag van de vastleggingen, die gedurende een voorgaand begrotingsjaar geïviseerd werden.

Er wordt evenwel bepaald dat deze verminderingen of annuleringen geen weerslag hebben op het bedrag van de vastleggingen die tijdens het lopend begrotingsjaar geïviseerd werden. Dat kan ook niet anders : een gebeurlijke aanrekening op het lopend jaar zou het mogelijk maken vastleggingen aan te gaan voor een bedrag dat hoger ligt dan het beschikbaar krediet en zou om zo te zeggen met een bedekte kredietoverdracht gelijkstaan.

32. In principe brengt de wijziging van een vastlegging geen toekenning van een nieuw visumnummer mede en wordt zij bijgevolg aan de controleur door middel van een wijzigingsbulletin betekend. Evenwel wordt uitzondering gemaakt voor het geval dat een vastlegging dient verhoogd te worden die, ten laste van een vastleggingskrediet, tijdens een voorgaand begrotingsjaar geïviseerd werd. De toekenning van een nieuw visumnummer, dat het voorleggen van een vastleggingsbulletin met zich meebrengt, is vereist omwille van de verandering van aanrekeningsjaar en betreft dus slechts de eerste verhoging die zich tijdens het beschouwde jaar voordoet. Zij maakt het mogelijk de ordonnanceringsingen te splitsen in functie van het werkelijke vastleggingsjaar, wat in geval van een eenvoudige verhoging van de oorspronkelijke vastlegging niet zou kunnen verwezenlijkt worden. Deze werkwijze is onmisbaar om de uitvoering van de door de regering vastgelegde investeringsprogramma's van nabij te volgen.

Artikel 4

33. Onderhavige bepaling maakt het de controleur mogelijk gemakkelijk te onderscheiden of de aan hem overgemaakte ordonnanceringsingen of andere documenten enkel aan het ordonnanceringsvisum of aan het gelijktijdig visum of rekenplichtige vastlegging en tot ordonnanceringsing onderworpen zijn. Om het gebruik van de vastlegging te kunnen nagaan is, in het eerste geval, de verwijzing naar het vastleggingsvisum geboden.

Het aanbrenge van een visumnummer op een ordonnantie van kredietopening stelt de controleur vrij van het visum voorgeschreven bij artikel 1, 2°, C. Het maakt het hem mogelijk er over te waken dat het totaal bedrag van de uitgeschreven ordonnantiën van kredietopening niet hoger ligt dan het bedrag van het visum waarop zij betrekking hebben.

Artikel 5

34. Naast zijn wettelijke taak, die ertoe strekt de kredietoverschrijdingen te beletten, kan de controleur nuttig optreden door de ordonnateur te wijzen op de gevallen, waarin het hem voorkomt, dat de wetgeving of de reglementering niet nageleefd werden. De mededeling van de door het Rekenhof gedane opmerkingen is, in dit opzicht, een kostbare bron van documentatie waarmee, bij gelegenheid, de opmerkingen van de controleur gestaafd kunnen worden; zij is dus, in de praktijk, beperkt tot de opmerkingen die voor hem een belang kunnen opleveren, hetzij dat zij een principekwestie oplossen, hetzij dat zij een aanrekeningswijziging meebrengen.

35. De bevoegdheid van de controleur van de vastleggingen strekt zich uit over alle in de begroting ingeschreven artikelen. Zijn visum betreft bijgevolg de ten laste van de afzonderlijke sectie van de begroting gedane uitgaven. Maar, daar de uitgaven van deze sectie afhankelijk zijn van de gecomptabiliseerde ontvangsten, moeten zij door de betrokken diensten aan de controleur, die de uitgaven slechts ten belope van deze ontvangsten mag viseren, regelmatig medegedeeld worden.

36. Een aanzienlijke tijd verloopt tussen de uitgifte van een ordonnantie van kredietopening en die van de ordonnantie tot regularisatie. Ten einde de controleur in staat te stellen het consumptietempo van het krediet te volgen, is het departement ertoe gehouden hem maandelijks de in uitvoering van de ordonnantie van kredietopening uitgeschreven beschikkingen te doen kennen.

Artikel 6

37. Dit artikel bevestigt de procedure die sinds het jaar 1956 effectief in gebruik is. De controleurs zijn ertoe gehouden maandelijks aan het Rekenhof de verantwoordingsstukken voor te leggen van de vastleggingen, die ten laste van de vastleggingskredieten gevisieerd werden. Het Hof kan aldus tot het nazicht van deze documenten overgaan zonder te moeten wachten op hun verzending ter gelegenheid van de eerste overeenkomstige ordonnanciering; zijn gebeurlijke opmerkingen en de eruit voortvloeiende briefwisseling zijn niet afhankelijk van de ordonnancieringsverrichtingen, die alzo bespoedigd worden.

De controleurs moeten bovendien maandelijks aan het Hof de lijst doen toekomen van de ten laste van de vastleggingskredieten gevisieerde vastleggingen. Het Hof sluit de lijst van de maand december, die de jaarlijkse verzamelstaat uitmaakt, af en stelt aldus het definitief bedrag van de vastleggingen van het begrotingsjaar vast. Deze procedure beantwoordt aan de noodzaak om het verbruik van de vastleggingskredieten officieel vast te stellen en maakt het mogelijk in de uitvoeringsrekening van de begroting het bedrag op te nemen van de vastleggingen die ten laste van de vastleggingskredieten gevisieerd werden.

Artikel 7

38. Artikel 18, § 1, eerste alinea, van de wet van 28 juni 1963 vertrouwt aan de Koning de opdracht toe het bedrag vast te stellen van het deel van de toelage dat niet nodig geacht wordt voor de verwezenlijking van het doel waartoe het krediet verleend werd.

Inzake gesplitste kredieten, wordt het overgedragen krediet bij het gelijkaardige krediet van het volgend begrotingsjaar gevoegd en kan het zonder beperking gebruikt worden. De vaststelling van het bedrag van het niet overdraagbare krediet is dus een kwestie van politieke of administratieve opportuniteit.

Het probleem is anders voor de niet-gesplitste kredieten. Het overgedragen krediet wordt afzonderlijk behouden en mag, luidens de bewoordingen van het artikel 17 van de wet van 28 juni 1963, slechts gebruikt worden om elke uitgave te ordonnanceren die voortvloeit uit verbintenissen, die ten laste van de Staat tijdens het verstreken begrotingsjaar ontstaan zijn.

Welnu de bepalingen van het artikel 1, 2°, b, maken het mogelijk het geheel van deze verbintenissen in de comptabiliteit van de controleur van de vastleggingen op te nemen, door het regelen van de vastleggingsprocedure van de sommen, die door de Staat op het einde van het begrotingsjaar verschuldigd blijven, uit hoofde van de te zijnen laste tijdens dat jaar ontstane verbintenissen. De totale vastleggingen die door de controleur geïndiceerd zijn, vertegenwoordigen bijgevolg het plafond van de ordonnanceringen die zowel tijdens de periode van overdrachten als tijdens het begrotingsjaar te doen zijn.

Het verschil tussen het begrotingskrediet en de door de controleur geïndiceerde vastleggingen kan dus automatisch als onbruikbaar beschouwd worden. Ingevolge de besluiten, genomen in uitvoering van het artikel 18, § 1, van de wet van 28 juni 1963 zal de overdracht aldus tot het verschil tussen de vastleggingen en de ordonnanceringen herleid worden.

39. Krachtens het artikel 18, § 2, tweede alinea, van de wet van 28 juni 1963, mogen niet-gesplitste kredieten slechts eenmaal overgedragen worden. Derhalve is iedere overdracht van niet gesplitste kredieten beperkt tot kredieten eigen aan het jaar, met uitsluiting van de overdrachten die aan dat jaar verbonden zijn krachtens het artikel 17 van de wet; het verschil waarvan sprake in het artikel 7 wordt op dezelfde grond vastgesteld.

Artikel 8

40. Met het oog op een eenvormige voorstelling van de documenten in alle departementen, is het de taak van de Minister van Financiën de modellen te bepalen die dienen gebruikt te worden om aan de behoeften van de controle der vastleggingen te voldoen.

Artikel 9

41. Het koninklijk besluit dat door onderhavig besluit zal vervangen worden dient opgeheven te worden.

Artikel 10

42. De inwerkingtreding van onderhavig besluit is gebonden aan die van titel I, hoofdstuk 3, van de wet van 28 juni 1963, alsmede van het artikel 79, 3°, van dezelfde wet, waarvan het de uitvoering moet verzekeren; krachtens het artikel 81, is het de taak van Uwe Majesteit de datum van de inwerkingtreding van iedere bepaling van deze wet vast te stellen.

Wij hebben de eer te zijn,

Sire,

van Uwe Majesteit, de zeer eerbiedige en zeer getrouwe dienaars,
(volgen de handtekeningen van de ministers)

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, inzonderheid op de artikelen 12, 18 § 1, 21 tot 26 en 81;

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en van Onze Minister van Financiën, en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. - Aan de controleur van de vastleggingen worden onderworpen :

1° voor een visum tot vastlegging, vóór de kennisgeving ervan, de contracten en overeenkomsten voor werken en leveringen van goederen of diensten waarvan het bedrag hoger is dan 5.000,00 EUR (#3), de belasting over de toegevoegde waarde niet inbegrepen, en de besluiten tot toekenning van toelagen waarvan het bedrag hoger is dan 1.250,00 EUR; (#1)(#2)(#3)

2° voor een visum tot provisionele vastlegging,

a) de ramingsstaten van de sommen die, tijdens het begrotingsjaar, van de Staat eisbaar zullen worden wegens verbintenissen die voortvloeien uit de uitvoering hetzij van wets- of reglementsbepalingen inzake wedden, pensioenen en bijkomende of gelijkaardige vergoedingen, hetzij van contracten voor de verhuring van goederen of diensten en van abonnementscontracten;

b) de ramingsstaten van de sommen die op het einde van het begrotingsjaar door de Staat verschuldigd blijven wegens verbintenissen die tijdens dat jaar te zijnen laste ontstaan zijn en die niet het voorwerp van een visum tot rekenplichtige vastlegging hebben uitgemaakt;

c) de ordonnanties van kredietopening, in de mate waarin ze geen betrekking hebben op vroeger geviseerde vastleggingen;

3° voor een gelijktijdig visum tot rekenplichtige vastlegging en tot ordonnancering,

a) de ordonnanties van betaling betreffende de contracten en overeenkomsten voor werken en leveringen van goederen of diensten waarvan het bedrag niet hoger is dan 5.000,00 EUR (#3), de belasting over de toegevoegde waarde niet inbegrepen, alsook de ordonnanties betreffende de toelagen waarvan het bedrag niet hoger is dan 1.250,00 EUR; (#1)(#2)(#3)

b) de ordonnanties betreffende de uitgaven waarvan geen sprake onder 1° en 2°;

4° voor een visum tot ordonnancering,

de ordonnanties van betaling of van regularisatie betreffende de in 1° en 2° hierboven bepaalde uitgaven;

5° voor een visum tot ordonnanciering en, eventueel, tot rekenplichtige vastlegging,

de ordonnanties van regularisatie van de uitgaven die betaald werden met voorschotten uit de kas der rekenplichtigen;

6° voor een visum tot voorlopige ordonnanciering en, eventueel, tot rekenplichtige vastlegging,

de aanvragen om Schatkistvoorschotten.

Art. 2. - § 1. - Voor de vastleggingen onder het eerste artikel, 1° en 2°, legt de overheid die voor de uitgave verantwoordelijk is, aan de controleur van de vastleggingen een vastleggingsbesluit voor dat de volgende inlichtingen vermeldt :

1° het doel van de te viseren akte;

2° de datum van de te viseren akte en die van haar goedkeuring;

3° in voorkomend geval, de ontvangende partij (leverancier, aannemer, schuldeiser of beneficiant);

4° de vermoedelijke uitgave volgens de overeenkomst of volgens alle andere ramingsgegevens;

5° het aanrekeningsjaar, de begroting, het artikel en de littera van de begrotingswet, waarbij de uitgave toegestaan wordt;

6° de betrokken dienst;

7° de naam en de hoedanigheid van de ordonnateur.

Het bulletin gaat vergezeld van het dossier met de verantwoordingsstukken van de te verrichten uitgave; dit dossier wordt na de visering door de controleur naar de betrokken overheid teruggezonden.

§ 2. - Voor de op de vastleggingskredieten aan te rekenen vastleggingen worden het vastleggingsbulletin en het verantwoordingsdossier in duplo toegezonden.

§ 3. - De ramingsstaten waarvan sprake in het eerste artikel, 2°, a, worden uiterlijk tegen 15 januari van het beschouwde begrotingsjaar aan de controleur van de vastleggingen toegezonden; die waarvan sprake in 2°, b, van hetzelfde artikel worden uiterlijk tegen 31 januari van het volgende jaar toegezonden.

Die staten gaan vergezeld van de nodige rechtvaardiging en van het advies van de inspecteur van financiën.

Art. 3. - § 1. - Onverminderd de toepassing van §§ 2 en 3 wordt elke verhoging, vermindering of annulering van een door de controleur van de vastleggingen geviseerde vastlegging hem onmiddellijk genotificeerd door middel van een wijzigend bulletin dat met een rechtvaardigingsdossier gestaafd wordt.

§ 2. - De verminderingen of annulleringen van het bedrag van tijdens een vroeger begrotingsjaar ten laste van vastleggingskredieten geviseerde vastleggingen worden aan de controleur van de vastleggingen minstens eenmaal per trimester genotificeerd door middel van een wijzigend bulletin dat met een rechtvaardigingsdossier gestaafd wordt.

Zij mogen geen verhoging van het voor het lopende begrotingsjaar beschikbare bedrag tot gevolg hebben.

§ 3. - Voor de vastleggingen, geïseerd tijdens een vroeger begrotingsjaar ten laste van een vastleggingskrediet, wordt de eerste tijdens het lopende jaar te viseren verhoging onmiddellijk aan de controleur van de vastleggingen genotificeerd door middel van een vastleggingsbulletin dat met een rechtvaardigingsdossier gestaafd wordt.

§ 4. - De documenten waarvan sprake in §§ 1 tot 3 worden toegezonden op de bij het artikel 2 bepaalde wijze.

Art. 4. - De ordonnanties die opgemaakt worden ter betaling of regularisatie van uitgaven, die vroeger geïseerd werden bij toepassing van het eerste artikel, 1° en 2°, vermelden het inschrijvingsnummer en de datum van dat visum.

Zij worden opgetekend op andere borderellen dan deze welke de ordonnanties vergezellen, die onderworpen zijn aan het gelijktijdig visum tot rekenplichtige vastlegging en tot ordonnancering.

Art. 5. - § 1. - Aan de controleur van de vastleggingen worden regelmatig medegedeeld :

1° de opmerkingen van het Rekenhof en de antwoorden op die opmerkingen;

2° de wijzigingen aan de aanrekeningen die hij geboekt heeft;

3° het bedrag van de ontvangsten, gedaan ten voordele van de artikelen die, overeenkomstig het artikel 3 van de wet van 28 juni 1963, in de afzonderlijke sectie van de begroting ingeschreven zijn.

§ 2. - Het gedetailleerde bedrag van de beschikkingen, uitgegeven in uitvoering van een ordonnantie van kredietopening, wordt maandelijks aan de controleur van de vastleggingen genotificeerd.

Art. 6. - Vóór de tiende van iedere maand leggen de controleurs van de vastleggingen aan het Rekenhof een in drievoud opgemaakte lijst met de verantwoordingsstukken voor, die eensdeels het bedrag vermeldt van de vastleggingen die tijdens de afgelopen maand geïseerd werden ten laste van de vastleggingskredieten, en anderdeels het bedrag aangeeft van de vastleggingen die geïseerd werden sinds het begin van het jaar.

De lijst van de maand december maakt de jaarlijkse verzamelstaat uit.

Binnen tien dagen na ontvangst van de jaarlijkse verzamelstaat, zendt het Rekenhof twee door het Hof afgesloten exemplaren naar de Minister van Financiën terug.

Art. 7. - Het verschil tussen het bedrag van een niet-gesplitst krediet en dat van de vastleggingen of de ramingsstaten, door de controleur van de vastleggingen voor het begrotingsjaar geïseerd bij toepassing van het artikel 1, is voor dit krediet het bedrag waarvan sprake in het artikel 18, § 1, eerste alinea, van de wet van 28 juni 1963.

Art. 8. - Overeenkomstig de bepalingen van dit besluit, bepaalt Onze Minister van Financiën de modellen van de documenten die moeten gebruikt worden voor de behoeften van de controle op de vastleggingen.

Art. 9. - Het koninklijk besluit van 7 mei 1953 houdende innerlijke reorganisatie en reglement van de comptabiliteit der vastgelegde uitgaven wordt opgeheven.

Art. 10. - Op 1 januari 1967 treden in werking :

1° de artikelen 21 tot 26 en 79, 3°, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de Rijkscomptabiliteit;

2° dit besluit.

Art. 11. - Onze Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting, en Onze Minister van Financiën, zijn belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 31 mei 1966.

BAUDOUIN

Van Koningswege :

De Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting,

W. DE CLERCQ

De Minister van Financiën,

R. HENRION